

§ 355

Svar på motion om medborgarförslag från Stina Jansson (FI), Charlie Strängberg (FI), Lovisa Johansson (FI) och Josef Safady Åslund (FI)

KSN-2019-0707

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Reservation

Tobias Smedberg (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Yrkande

Tobias Smedberg (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Tobias Smedbergs (V) yrkande om bifall till motionen och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Sammanfattning

Stina Jansson, Charlie Strängberg, Lovisa Johansson och Josef Safady Åslund (Alla FI) föreslår i en motion väckt 25 februari 2019 att det införs möjlighet att lägga medborgarförslag i Uppsala kommun.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 november 2019
- Bilaga Motion av Stina Jansson (FI) m.fl. om medborgarförslag

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2019-11-19

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret

Datum:
2019-11-13Diarienummer:
KSN-2019-0707Handläggare:
Sara Duvner

Kommunfullmäktige

Svar på motion om medborgarförslag från Stina Jansson (FI) m.fl.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Stina Jansson, Charlie Strängberg, Lovisa Johansson och Josef Safady Åslund (Alla FI) föreslår i en motion väckt 25 februari 2019 att det införs möjlighet att lägga medborgarförslag i Uppsala kommun.

Motionen återges som **bilaga**.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Ärendet har inga konsekvenser ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektiven.

Föredragning

I Uppsala kommun finns det flera möjligheter för medborgare att påverka de politiska besluten mellan de ordinarie valen.

Genom medborgardialoger kan politiker tillsammans med medborgare diskutera inriktningar och prioriteringar för kommunen. Det sker på många olika sätt men syftar till att lyssna in varandras åsikter och förbereda hållbara politiska beslut.

I juni 2017 beslutade kommunstyrelsen om en riktlinje för medborgardialog. Syftet med riktlinjen är att arbeta systematiskt med medborgardialoger så att Uppsalas

invånare och organisationer får vara delaktiga i att utforma samhället. Medborgardialoger ska integreras i beslutsprocesser.

Inom några områden har kommunen brukarråd. Exempelvis kommunala handikapprådet, KHR, som arbetar för att skapa dialog, ömsesidig informationsspridning och opinionsbildning inom områden som rör personer med funktionsnedsättning. Rådet består av representanter från kommunen samt HSO, Handikappföreningarnas samarbetsorgan.

I kommunala pensionärsrådet har kommunens förtroendevalda och pensionärsorganisationerna samråd och dialog i övergripande frågor av intresse för kommunens äldre. Rådet består av representanter från fem kommunala nämnder, kommunstyrelsen och Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd, UPS.

I januari 2018 beslutade kommunstyrelsen om en riktlinje för synpunktshantering, felanmälan, avvikelser och servicemätning. I riktlinjen fastslås hur nämnder ska arbeta strukturerat med att ta hand om medborgarnas och brukarnas synpunkter i syfte att utveckla kommunens verksamheter.

Medborgare, företag och organisationer kan lämna synpunkter och klagomål på kommunens verksamheter exempelvis via kommunens webbplats <https://www.uppsala.se/lankar-i-sidfoten/synpunkter-och-klagomal/> eller i kommunens app för felanmälan.

Flera sätt att engagera sig och göra sin röst hörd finns beskrivna på kommunens webbsida <https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/engagera-dig-och-paverka/>.

I betänkandet av demokratiutredningen ”Låt fler forma framtiden!” från 2016 visar översynen av medborgarförslag att det gett begränsade demokratieffekter. Medborgarförslaget har främst använts som en förslagslåda eller en synpunktshantering för vardagsnära frågor, och de fåtal personer som lämnar förslag är inte representativa för befolkningssammansättningen i dess helhet.

Behandlingen av medborgarförslagen tar också mycket tid och resurser i anspråk. Därutöver skapar medborgarförslag en relation mellan enskilda medborgare och förtroendevalda, men inte mellan de förtroendevalda och sammanslutningar av medborgare. Enskilda förslag stimulerar därmed inte till en vidare dialog och ger heller ingen antydning om det finns en stark opinion i den fråga som väcks.

I demokratiutredningen från 2014 framgår att cirka 40 procent av de inlämnade medborgarförslagen, i de kommuner som har infört medborgarförslag, berör trafik, infrastruktur och platsutveckling. Dessa områden arbetar Uppsala kommun med i form av riktade medborgardialoger inom framförallt stadsutveckling samt i appen för felanmälan. I samma utredning framgår att av samtliga inlämnade medborgarförslag har endast 14 procent bifallits.

I Umeå har man valt att ta bort möjligheten att lämna medborgarförslag med hänvisning till att endast ett fåtal förslag bifalls samt att de flesta förslag som kommer in handlar om sådant som redan är på väg att genomföras. Kostnaderna för administrationen kring medborgarförslag har enligt Umeå överstigit nyttan. Liksom i Uppsala hänvisas till andra möjligheter för medborgarna att påverka kommunala beslut och verksamheternas utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 november 2019
- Bilaga Motion av Stina Jansson (FI) m.fl. om medborgarförslag

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Motion: Möjlighet att lägga medborgarförslag i Uppsala kommun

Sedan 2002 har kommuner i Sverige haft möjligheten att införa medborgarförslag. Medborgarförslag innebär att de folkbokförda i kommunen har rätt att väcka ärenden i kommunfullmäktige om frågor inom kommunens ansvarsområden. Medborgarförslag har införts i cirka 200 kommuner i Sverige, Uppsala kommun befinner sig därmed i den minoritet som ännu inte infört det. Uppsala kommun är även den enda kommunen i Uppsala län som inte ger invånarna möjlighet till medborgarförslag, trots att kommunen nu haft 17 år på sig att göra det möjligt.

Medborgarförslag skulle innebära ytterligare påverkansmöjligheter för Uppsala kommuns invånare, det skulle försterka invånarnas demokratiska rättigheter, och bidra till en mindre toppstyrd kommun. Förslaget har tidigare lyfts från olika partier i fullmäktige, däribland Miljöpartiet och Centerpartiet, och F! ser med sorg på hur både dåvarande kommunstyrelse och fullmäktige samtliga gånger röstat ned förslaget om att stärka invånarnas påverkansmöjligheter. Det är dags för att Uppsala kommun att ta steget.

Som förtroendevalda i kommunfullmäktige ska vi representera invånarna, men det är omöjligt för oss att alltid vara medvetna om allas viljor, behov, verkligheter och upplevelser. Medborgarförslag skulle ge invånarna en chans att inte bara vart fjärde år få möjlighet att forma den politik som ska drivas - utan även däremellan kunna påverka den kommun och den vardag de lever i. Vi vill se en kommun som värderar den kunskap och den erfarenhet som kommunens invånare har. Ett viktigt steg på vägen är då att införa medborgarförslag.

Med anledning av detta yrkar vi

- Att det införs möjlighet att lägga medborgarförslag i Uppsala kommun

Stina Jansson (F!)

Charlie Strängberg (F!)

Lovisa Johansson (FI)

Josef Safady Åslund (FI)

